

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками
науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік

(м. Полтава, 30–31 березня 2021 року)

Частина 2

Полтава
2021

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

*Присвячується 60-річчю
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIV Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік

(м. Полтава, 30–31 березня 2021 року)

Частина 2

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

К. Ю. Вергал, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту бізнесу та сучасних технологій ПУЕТ;

В. О. Скрипник, д. т. н., професор, директор Навчально-наукового інституту харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

А43 **Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLIV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік (м. Полтава, 30–31 березня 2021 р.) :** у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 2. – 401 с. – Текст укр., рос., англ., нім. мовами.

ISBN 978-966-184-407-9

Збірник містить тези доповідей XLIV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2020 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-407-9

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

Васильченко К. І., Тодорова І. С. Деструктивні міжособистісні відносини.....	354
Косінова В. Є., Тодорова І. С. Психологічні засади життєстійкості особистості.....	357
Фісанович О. К., Тодорова І. С. Туризм як засіб підтримки та відновлення психологічного здоров'я.....	359
Пилипенко І. Є., Тодорова І. С. Чинники психологічного здоров'я персоналу організації.....	363
Ляшкова Н. О., Усанов І. В. Самозванство в сучасному світі – pro et contra	366
Сизько Д. В., Усанов І. В. Самонавігація в освітній практиці	368
Івченко А. О., Усанов І. В. Виклики постіндустріального суспільства	371
Божуля О. В., Усанов І. В. Чи можлива тоталітарна держава у ХХІ ст.	373

СЕКЦІЯ 19. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Гладченко К. С., Ахтирська Н. М. Раціональне харчування й фізичні вправи – найважливіші фактори зміцнення здоров'я.....	377
Гонтар М. С., Васецький І. А. Сучасне тренажерне обладнання для вдосконалення технічних дій волейболістів	380
Горобець К. Ю., Новицька Н. А. Дитячий церебральний параліч.....	382
Руденко Є. Ю., Новицька Н. А. Профілактика лікування хронічного риніту	384
Шубіна Н. В., Ахтирська Н. М. Вплив людини на довкілля	387
Ярмолаєва Д. В., Симоненко Н. О. Майкл Фелпс.....	388

Завдяки поглибленим дослідженням на сьогодні існує дуже багато теорій, які виявляють психологічну, соціальну або ж навіть фізіологічну основу життєвої стійкості. Зазначене поняття є багатограним феноменом, що включає у себе різноманітні характеристики. Саме їх поєднання та взаємодія й обумовлює рівень вияву життєстійкості особистості. Подальший розвиток досліджень, визначить, яка саме з теорій, є найбільш близькою до фактичного вияву якостей життєвої стійкості.

Список використаних інформаційних джерел

1. Психологічні особливості формування життєстійкості у підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/87894.pdf>. – Назва з екрана.
2. Психологічні засади підвищення життєстійкості особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/709097/1/Сердюк%20Л.pdf>. – Назва з екрана.
3. Що таке психологічна стійкість та як її досягти? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://arcua.org/psixeya/vipuski/vstati-i-jti-vpered-shho-take-psixologichna-stijkist-ta-yak-uiui-dosyagti.html>. – Назва з екрана.

ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ПІДТРИМКИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

О. К. Фісанович, студентка спеціальності Туризм, група Тб-11
І. С. Тодорова, науковий керівник, к. психол. н., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Сучасний світ через свою динамічність і суперечливість усе більше втручається в особистісний простір людини, що негативно позначається на її здоров'ї загалом і на психологічному здоров'ї зокрема. Практично кожна людина не менше одного-двох разів у житті переживає серйозні психологічні проблеми, для розв'язання яких вона потребує кваліфікованої допомоги. Серед факторів, які негативно впливають на психологічне здоров'я та благополуччя особистості, виділяють: хронічну втому; страх самотності; сильний страх за своє здоров'я; незадоволеність собою; стрес через втрату роботи; різноманітні побутові та трудові конфлікти; страх залишитися без грошей; хвороба, смерть близьких тощо.

Проблема психологічного здоров'я сьогодні вийшла за межі окремої людини чи певних малих соціальних груп. Ця проблема в Україні набула вже національного характеру і стає все більш масштабною. Вищенаведене зумовлює сьогодні доцільність і необхідність масованого використання досягнень психології, а саме надання психологічних послуг населенню задля забезпечення психологічного здоров'я. У цьому аспекті туристична сфера є максимально багатогранною з точки зору можливостей за для реалізації даного завдання.

У даній роботі можливості туризму у підтримці і відновленні психологічного здоров'я людини ми пропонуємо розглянути через призму теорії потенціалів доктора психологічних наук В. О. Ананьєва. Свою теорію потенціалів В. О. Ананьєв візуалізував у вигляді квітки, кожен з семи елементів якої уособлював відповідний потенціал і різновид здоров'я людини. При цьому розвиток кожного з потенціалів забезпечує покращення здоров'я людини в цілому, і насамперед, її психологічного здоров'я [1].

Коротко схарактеризуємо кожен з семи потенціалів та одночасно спробуємо з'ясувати якими потенційними можливості та ресурсами володіє туристична сфера задля підтримки та розвитку кожного з них.

Потенціал розуму, або інтелектуальний аспект здоров'я людини. Він, на думку В. О. Ананьєва, полягає в тому, щоб не страждати від власних знань, а навчитись адаптувати цей інструмент для власного вдосконалення. У цьому плані інтелектуально-пізнавальна складова туризму є максимально адаптованою, не агресивною формою сприйняття і освоєння інформації, оскільки, по-перше, вона зазвичай є емоційно позитивно забарвленою, а отже – краще запам'ятовується, а по-друге, – підкріпленою матеріалізованими чи візуалізованими складовими. Завдяки цьому людина легше засвоює інформацію, отриману в ході подорожей та екскурсій ніж таку, яку б вона опрацьовувала, скажімо, з писемних чи електронних джерел. Не дарма ж заключним етапом отримання освіти молодими дворянами, свого часу, виступали саме тривалі подорожі світом.

Потенціал волі – особистісний аспект здоров'я – це здатність людини ставити перед собою мету та досягати її. Для розвитку цієї складової здоров'я величезну користь може принести екстремальний туризм. Від найпростішого його варіанту –

адаптованих пішохідних маршрутів до таких специфічних видів відпочинку як дайвінг, серфінг космічний туризм тощо.

Потенціал почуттів – здатність людини усвідомлювати і висловлювати власні почуття, а також сприймати почуття інших, не оцінюючи їх. Справжнім відкриттям в цьому плані може стати паломницький туризм, що останнім часом стрімко починає набирати популярності. Один з найяскравіших прикладів – хода Шляхом Святого Якова до міста Сантьяго-де-Компостела в Іспанії. Що характерно, зараз ця хода поволі втрачає яскравість суто католицького забарвлення, та все частіше сприймається її учасниками як Шлях подолання себе та самоочищення, як досвід комунікації з найрізноманітнішими людьми у абсолютно нетипових, подекуди стресових умовах, як можливість вивільнення, хоча б тимчасового, від умовностей і обмежень повсякдення, як простір ширих, нестримуваних емоцій. Ось враження учасників ходи, оприлюднені М. М. Саппа (2018): «У Каміно де Сантьяго ти не знаєш, куди саме дійдеш сьогодні і де будеш ночувати; ти зустрічаєш людей, з якими ніколи б не зіткнувся в звичайному житті; ти перевіряєш себе на міцність. Уявлення про власні можливості тріщить по швах, і в якийсь момент ти розумієш, що меж для тебе немає взагалі. ... Мій погляд: все наше життя – це шлях, і ми все одно всі йдемо в одну точку. Важливо лише те, що кожен індивідуальний, зі своїм темпом, страхами і очікуваннями. І як же круто знаходити «своїх» на шляху (як на Сантьяго, так і у житті)» [4].

Потенціал тіла – або здатність розвивати фізичну складову власного здоров'я, вміння отримувати насолоду від задоволення своїх фізичних потреб, знімаючи таким чином чисельні психологічні блоки, викликані штучними соціальними цінностями. Можливості для розвитку даного потенціалу в індустрії туризму є настільки ж різноманітними, як і людські відчуття – тактильні, зорові, слухові, смакові та інші. А їх культивування може охоплювати величезний спектр – від музичних фестивалів, до гастрономічних, від велотуризму (потреба тіла в русі) до екскурсій, присвячених сексуальній тематиці.

Суспільний потенціал або соціальний аспект здоров'я – здатність людини оптимально адаптуватись до соціальних умов, підвищувати рівень комунікативної компетентності. Забезпечення розвитку даної складової психологічного здоров'я містить в собі практично кожна з форм та видів туристичної діяльності

як в пізнавальному аспекті (коли людина пізнає специфіку соціальних систем інших країн), так і в практичному – коли під час подорожей турист вибудовує комунікації з представниками інших верств, спільнот, народів.

Креативний потенціал (творчий аспект здоров'я) – здатність людини до творчості та творчої самореалізації. Адже не дарма стародавні індіанці та класики психотерапії вважали, що причиною хвороби людини часто є нереалізовані бажання. Допомогти людині усвідомити свій скритий творчий потенціал та знайти шлях його здійснення (реалізації) можуть як креативні культурні заходи: етно- чи історичні фестивалі, так й івент-заходи, такі як, наприклад, фестиваль повітряних куль, чи фестивалі ремесел.

І, нарешті, поєднуючою серцевиною «квітки потенціалів» у В. О. Ананьєва виступає духовний потенціал, і в ньому, водночас, знаходять свій прояв кожен з шести попередніх елементів. За Ананьєвим саме духовний потенціал складає основу психологічного здоров'я людини. А оскільки він є сумуючою величиною і безпосередньо залежить від ступенів розвитку решти шести потенціалів, то, відповідно, методи розвитку останніх можуть слугувати способами підтримки потенціалу духовного, а разом з ним і відновлення психологічного здоров'я людини в цілому.

Список використаних інформаційних джерел

1. Ананьев В. А. Основы психологии здоровья. Кн. 1. *Концептуальные основы психологии здоровья*. Санкт-Петербург : Речь, 2006. 384 с.
2. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. Москва : Юнити-Дана, 2006. 255 с.
3. Барчі Б. В. Психологічне здоров'я : надання психологічних послуг населенню. *Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві* : зб. тез III Всеукр. наук.-практ. конф. (19 жовтня 2018 року). Укладач: Кисіль З. Р. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів, 2018.
4. Саппа М. М. Довготривалі мандри, як один із засобів відновлення і корекції стану психологічного здоров'я. *Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві* : зб. тез III Всеукр. наук.-практ. конф. (19 жовтня 2018 року). Укладач: Кисіль З. Р. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів, 2018.